

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 6ης Μαρτίου 2001 *

Στην υπόθεση T-331/94,

IPK-München GmbH, με έδρα στο Μόναχο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον
H.-J. Prieß, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον J. Grunwald,
με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της
3ης Αυγούστου 1994 με την οποία κρίθηκε μη καταβλητέο το υπόλοιπο χρηματο-
δοτικής συνδρομής χορηγηθείσας στην προσφεύγουσα στο πλαίσιο σχεδίου περί
δημιουργίας τράπεζας δεδομένων για τον οικολογικό τουρισμό στην Ευρώπη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, Πρόεδρο, K. Lenaerts και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 16ης Νοεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

- 1 Στις 26 Φεβρουαρίου 1992, η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* πρόσκληση προς υποβολή προτάσεων, ενόψει της εκμέρους της υποστηρίξεως σχεδίων στον τομέα του τουρισμού και του περιβάλλοντος (ΕΕ C 51, σ. 15). Η Επιτροπή ανέφερε στην πρόσκληση αυτή ότι είχε την πρόθεση να χορηγήσει συνολικά 2 εκατομμύρια ECU και να επιλέξει περίπου 25 σχέδια. Η πρόσκληση απαιτούσε επίσης τα επιλεγόμενα σχέδια να περατωθούν εντός προθεσμίας ενός έτους μετά την υπογραφή της συμβάσεως.

- 2 Στις 22 Απριλίου 1992, η προσφεύγουσα, η οποία είναι επιχείρηση εδρεύουσα στη Γερμανία και ασκούσα τη δραστηριότητά της στον τομέα του τουρισμού, υπέβαλε στην Επιτροπή πρόταση περί δημιουργίας τράπεζας δεδομένων για τον οικολογικό τουρισμό στην Ευρώπη. Αυτή η τράπεζα δεδομένων θα ονομαζόταν «Ecodata». Στην πρόταση διευκρινιζόταν ότι η προσφεύγουσα θα ανελάμβανε τον συντονισμό του σχεδίου και ότι, για την πραγματοποίηση των εργασιών, θα συνεργαζόταν με τρεις επιχειρήσεις, ήτοι τη γαλλική Inpovence, την ιταλική Tourconsult και την ελληνική 01-Πληροφορική. Η πρόταση δεν περιείχε καμιά διευκρίνιση ως προς την κατανομή των καθηκόντων μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών, αλλ' απλώς ανέφερε ότι όλες ήσαν «σύμβουλοι ειδικευμένοι στον τουρισμό καθώς και σε σχέδια σχετικά με την πληροφόρηση και τον τουρισμό».
- 3 Η πρόταση της προσφεύγουσας προέβλεπε επτά στάδια για την εκτέλεση του έργου, η συνολική διάρκεια των οποίων ήταν δεκαπέντε μηνών.
- 4 Με έγγραφο της 4ης Αυγούστου 1992, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα για την απόφασή της να χορηγήσει υπέρ του σχεδίου Ecodata χρηματοδοτική συνδρομή 530 000 ECU, που αντιπροσώπευε το 53 % των προβλεπομένων για το σχέδιο δαπανών, και την κάλεσε να υπογράψει και να επιστρέψει τη «δήλωση του δικαιούχου της συνδρομής» (στο εξής: δήλωση), η οποία ήταν συνημμένη στο έγγραφο και περιείχε τους όρους λήψεως της συνδρομής.
- 5 Η δήλωση προέβλεπε ότι το 60 % του ποσού της συνδρομής θα καταβαλλόταν ήδη από της παραλαβής, από την Επιτροπή, της δεόντως υπογεγραμμένης από την προσφεύγουσα δηλώσεως και ότι το υπόλοιπο του ποσού θα καταβαλλόταν μετά τη λήψη και αποδοχή από την Επιτροπή των σχετικών με την εκτέλεση του σχεδίου εκθέσεων, ήτοι μιας ενδιάμεσης εκθέσεως που έπρεπε να υποβληθεί εντός τριών μηνών από της ενάρξεως εκτελέσεως του σχεδίου και μιας τελικής εκθέσεως, συνοδευόμενης από λογιστικά έγγραφα, η οποία έπρεπε να υποβληθεί εντός τριών μηνών από της ολοκληρώσεως του σχεδίου και το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993.

- 6 Η δήλωση υπογράφηκε από την προσφεύγουσα στις 23 Σεπτεμβρίου 1992 και παρελήφθη από τη Γενική Διεύθυνση «Πολιτική των Επιχειρήσεων, Εμπόριο, Τουρισμός και Κοινωνική Οικονομία» (ΓΔ XXIII) της Επιτροπής στις 29 Σεπτεμβρίου 1992.
- 7 Με έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα ότι ανέμενε την πρώτη έκθεσή της μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 1993. Με το ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή κάλεσε επίσης την προσφεύγουσα να υποβάλει ακόμη δύο ενδιαμέσες εκθέσεις, τη μία μέχρι τις 15 Απριλίου 1993 και την άλλη μέχρι τις 15 Ιουλίου 1993. Τέλος, η Επιτροπή υπέμνησε ότι η τελική έκθεση έπρεπε να υποβληθεί το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993.
- 8 Η Επιτροπή πρότεινε επίσης στην προσφεύγουσα να συμμετάσχει στο σχέδιο μια γερμανική επιχείρηση, η Studienkreis für Tourismus (στο εξής: Studienkreis). Η Επιτροπή είχε ήδη χορηγήσει συνδρομή το 1991 στη Studienkreis, υπό τη μορφή επιδοτήσεως ύψους 60 000 ECU, για την εφαρμογή σχεδίου οικολογικού τουρισμού αποκαλούμενου «Ecotrans».
- 9 Στις 18 Νοεμβρίου 1992, ο κ. von Moltke, γενικός διευθυντής της ΓΔ XXIII, ο οποίος πίστευε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε ακόμη αποστείλει τη δήλωση, της απέστειλε νέο αντίτυπο και την κάλεσε να το υπογράψει και να του το επιστρέψει.
- 10 Στις 24 Νοεμβρίου 1992, ο κ. Τζοάνος, προϊστάμενος τμήματος τότε στη ΓΔ XXIII, κάλεσε την προσφεύγουσα και την 01-Πληροφορική σε συνάντηση, η οποία πραγματοποιήθηκε εν τη απουσία των εταιριών Innovence και Tourconsult. Κατά τη συνάντηση αυτή, ο κ. Τζοάνος προέβαλε, σύμφωνα με πληροφορίες, την απαίτηση να ανατεθεί ο κύριος όγκος του έργου και να χορηγηθεί το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων στην 01-Πληροφορική. Λέγεται ότι η προσφεύγουσα προέβαλε την αντίθεσή της στην απαίτηση αυτή.

11 Η πρώτη δόση της συνδρομής, ήτοι ποσό 318 000 ECU (60 % της συνολικής επιδοτήσεως των 530 000 ECU), καταβλήθηκε τον Ιανουάριο του 1993.

12 Η συμμετοχή της Studienkreis στο σχέδιο συζητήθηκε κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως που πραγματοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 19 Φεβρουαρίου 1993. Στα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής αναφέρονται τα εξής:

«Εμπρόσωποι [της προσφεύγουσας], οι τρεις συνεργάτες και η Ecotrans [Studienkreis] θα συναντηθούν στη Ρώμη το Σάββατο 13 Μαρτίου, για να συμφωνήσουν [...] επί σχεδίου εκτελέσεως στο οποίο θα συμμετάσχουν οι πέντε οργανώσεις. [Η προσφεύγουσα] θα αναφέρει το αποτέλεσμα της συνεδριάσεως αυτής στην Επιτροπή, τη Δευτέρα 15 Μαρτίου.»

13 Μερικές ημέρες μετά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 1993, ο φάκελος του σχεδίου Ecodata αφαιρέθηκε από τον κ. Τζοάνο. Στη συνέχεια, κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία κατά του κ. Τζοάνου η οποία κατέληξε στην οριστική παύση του.

14 Η Studienkreis δεν συμμετέσχε τελικά στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata. Στις 29 Μαρτίου 1993, η προσφεύγουσα, η Innovence, η Tourconsult και η 01-Πληροφορική συνήψαν ρητή συμφωνία περί της κατανομής των καθηκόντων και των κεφαλαίων στο πλαίσιο του σχεδίου Ecodata. Ρητή αναφορά της κατανομής αυτής περιλαμβάνεται στην αρχική έκθεση της προσφεύγουσας η οποία υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 1993 (στο εξής: αρχική έκθεση).

- 15 Η προσφεύγουσα υπέβαλε δεύτερη έκθεση τον Ιούλιο του 1993 και τελική έκθεση τον Οκτώβριο του 1993. Κάλεσε επίσης την Επιτροπή προκειμένου να της παρουσιάσει τις εκτελεσθείσες εργασίες. Η παρουσίαση αυτή πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1993.
- 16 Με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην προσφεύγουσα τα ακόλουθα:

«[...] η Επιτροπή θεωρεί ότι η υποβληθείσα για το σχέδιο [Ecodata] έκθεση δείχνει ότι το ολοκληρωθέν μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993 έργο δεν ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στα προβλεπόμενα στην από 22 Απριλίου 1992 πρότασή σας. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει να καταβάλει το υπόλοιπο 40 % της προταθείσας για το σχέδιο αυτό συνδρομής ύψους 530 000 ECU.

Οι λόγοι που οδήγησαν την Επιτροπή στη λήψη της αποφάσεως αυτής είναι ιδίως οι ακόλουθοι:

1. Το σχέδιο δεν έχει ολοκληρωθεί ούτε κατά προσέγγιση. Πράγματι, η αρχική πρόταση προέβλεπε ότι το πέμπτο στάδιο του σχεδίου θα αποτελούσε πιλοτική φάση. Το έκτο και το έβδομο στάδιο έπρεπε να έχουν αντιστοίχως ως αντικείμενο την αξιολόγηση του συστήματος και την επέκτασή του (στα δώδεκα κράτη μέλη), από δε το περιλαμβανόμενο στη σελίδα 17 της προτάσεως χρονοδιάγραμμα καθίσταται σαφές ότι τα στάδια αυτά έπρεπε να ολοκληρωθούν ως τμήμα του σχεδίου που η Επιτροπή έπρεπε να συγχρηματοδοτήσει.

2. Το πιλοτικό ερωτηματολόγιο ήταν προδήλως υπερβολικά λεπτομερές για το εν λόγω σχέδιο, ενόψει ιδίως των διαθεσίμων πόρων και της φύσεως του σχεδίου. Θα έπρεπε να στηρίζεται σε ρεαλιστικότερη αποτίμηση των βασικών πληροφοριακών στοιχείων που χρειάζονται όσοι ασχολούνται με θέματα τουρισμού και περιβάλλοντος [...].

3. Η διασύνδεση ορισμένων βάσεων δεδομένων προκειμένου να δημιουργηθεί σύστημα κατανομημένων βάσεων δεδομένων δεν επιτεύχθηκε μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1993.

4. Το είδος και η ποιότητα των δεδομένων που ελήφθησαν από τα τεστ των περιοχών είναι πολύ απογοητευτικά, ιδίως καθόσον η έρευνα κάλυπτε μόνον τέσσερα κράτη μέλη και τρεις περιφέρειες σε κάθε κράτος. Πολυάριθμα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο σύστημα είναι είτε περιορισμένου ενδιαφέροντος είτε χωρίς σημασία για τα ζητήματα που συνδέονται με τις περιβαλλοντικές πτυχές του τουρισμού, ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο.

5. Αυτοί και άλλοι, επίσης πρόδηλοι, λόγοι αποδεικνύουν επαρκώς ότι [η προσφεύγουσα] προέβη σε ατελή διαχείριση και συντονισμό του σχεδίου και ότι δεν το εξετέλεσε κατά τρόπο ανταποκρινόμενο στις υποχρεώσεις της.

Επιπλέον, η Επιτροπή οφείλει να βεβαιωθεί ότι το 60 % της επιδοτήσεως που καταβλήθηκε ήδη (ήτοι 318 000 ECU) χρησιμοποιήθηκε, σύμφωνα με τη δήλωση η οποία υποβλήθηκε κατά την έγκριση της προτάσεώς σας της 22ας Απριλίου 1992, μόνο για την πραγματοποίηση του σχεδίου που περιγράφεται στην πρόταση αυτή. Η Επιτροπή επιθυμεί να προβεί στις ακόλουθες παρατηρήσεις επί της εκθέσεώς σας σχετικά με τη χρήση των κεφαλαίων:

[παράγραφοι 6 έως 12 του εγγράφου]

Αν [η προσφεύγουσα] έχει να διατυπώσει παρατηρήσεις επί της εκτιμήσεώς μας σχετικά με την κατάσταση των εξόδων, ζητούμε να το πράξει το συντομότερο δυνατό. Μόνο στο στάδιο αυτό η Επιτροπή θα είναι σε θέση να σχηματίσει οριστική

άποψη επί του αν το ήδη καταβληθέν 60 % της συνδρομής χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τη δήλωση και να αποφασίσει αν [η προσφεύγουσα] δικαιούται να διατηρήσει το ποσό αυτό.

[...]»

17 Η προσφεύγουσα εξέφρασε τη διαφωνία της προς το περιεχόμενο του προμνησθέντος εγγράφου, ιδίως με έγγραφο που απηύθυνε στην Επιτροπή στις 28 Δεκεμβρίου 1993. Εν τω μεταξύ, συνέχισε να αναπτύσσει το σχέδιο και προέβη δημόσια σε αρκετές παρουσιάσεις του. Στις 29 Απριλίου 1994, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ της προσφεύγουσας και των εκπροσώπων της Επιτροπής προκειμένου να συζητηθεί η μεταξύ τους διαφορά.

18 Με έγγραφο της 3ης Αυγούστου 1994, ο κ. Jordan, διευθυντής στη ΓΔ XXIII, κοινοποίησε στην προσφεύγουσα τα ακόλουθα:

«Δεν κατόρθωσα να σας απαντήσω αμέσως μετά τη μεταξύ μας ανταλλαγή εγγράφων και τη συνάντησή [της 29ης Απριλίου 1994].

[...] Δεν υπάρχει τίποτε στην απάντησή σας της 28ης Δεκεμβρίου το οποίο θα μπορούσε να μας κάνει να αλλάξουμε γνώμη. Ωστόσο, έχετε θέσει έναν ορισμένο αριθμό πρόσθετων σημείων για τα οποία θα ήθελα να υποβάλω τις παρατηρήσεις μου [...].

Επί του παρόντος πρέπει να σας ενημερώσω ότι, αφού μελέτησα εμπειριστατωμένα το ζήτημα [...], φρονώ ότι δεν θα ήταν πολύ χρήσιμη μια νέα συνάντησή μας. Για τον

λόγο αυτό, σας επιβεβαιώνω ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου και ανωτέρω, δεν θα προβούμε σε καμιά περαιτέρω πληρωμή όσον αφορά το σχέδιο αυτό. Θα συνεχίζουμε να εξετάζουμε με τις άλλες υπηρεσίες το ζήτημα αν θα σας ζητήσουμε να επιστρέψετε μέρος του ήδη καταβληθέντος 60 % της συνδρομής. Αν αποφασίσουμε να ζητήσουμε τέτοια επιστροφή θα σας το ανακοινώσω.»

Διαδικασία

- 19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Οκτωβρίου 1994, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της 3ης Αυγούστου 1994 (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση).
- 20 Με απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1997, T-331/94, IPK κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-1665), το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή.
- 21 Στη σκέψη 47 της αποφάσεώς του το Πρωτοδικείο έκρινε ότι

«[...] η προσφεύγουσα δεν μπορεί να προσάπτει στην Επιτροπή ότι προκάλεσε τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση του σχεδίου. Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ανέμενε μέχρι τον Μάρτιο του 1993 προτού αρχίσει διαπραγματεύσεις με τους εταίρους της ως προς την κατανομή των εργασιών για την εκτέλεση του σχεδίου, μολοντί ήταν η συντονίστρια επιχείρηση. Επομένως, η προσφεύγουσα άφησε να παρέλθει το ήμισυ του προβλεπομένου για την εκτέλεση του σχεδίου χρόνου, χωρίς να μπορέσει εύλογα να αρχίσει αποδοτικό έργο. Μολοντί η προσφεύγουσα προσκόμισε ενδείξεις ότι πολλοί υπάλληλοι της Επιτροπής αναμίχθηκαν κατά τρόπο προκαλούντα αναστάτωση στο σχέδιο κατά το χρονικό διάστημα από τον Νοέμβριο του 1992 μέχρι τον Φεβρουάριο του 1993, ουδόλως απέδειξε

ότι οι παρεμβάσεις αυτές της στέρησαν κάθε δυνατότητα να αρχίσει αποτελεσματική συνεργασία με τους εταίρους της πριν από τον Μάρτιο του 1993.»

- 22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Δεκεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αίτηση αναιρέσεως κατά της απόφασεως IPK κατά Επιτροπής (που μνημονεύθηκε ανωτέρω στη σκέψη 20).
- 23 Με απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-433/97 P, IPK κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-6795), το Δικαστήριο έκρινε ως εξής:

«15 [...] διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 47 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, η προσφεύγουσα προσκόμισε στοιχεία σχετικά με αναμίξεις υπαλλήλων της Επιτροπής στην εκτέλεση του σχεδίου, αναμίξεις οι οποίες διασαφηνίστηκαν στις σκέψεις [8 και 10 ανωτέρω] και μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στην ομαλή εκτέλεση του σχεδίου.

16 Υπό τέτοιες περιστάσεις, στην Επιτροπή εναπέκειτο να αποδείξει ότι η προσφεύγουσα εξακολούθησε να είναι σε θέση, παρά τις επίμαχες ενέργειες, να εκτελέσει ικανοποιητικώς το σχέδιο.

17 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη απαιτώντας από την προσφεύγουσα να αποδείξει ότι οι ενέργειες των υπαλλήλων της Επιτροπής τη στέρησαν από κάθε δυνατότητα να αρχίσει μια πραγματική συνεργασία με τους εταίρους της στο σχέδιο.»

- 24 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο ανείρεσε την απόφαση του Πρωτοδικείου, ανέπεμψε την υπόθεση σε αυτό και επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα.

- 25 Η εκδίκαση της υποθέσεως ανατέθηκε στο τρίτο τμήμα του Πρωτοδικείου και ορίστηκε νέος εισηγητής δικαστής.
- 26 Σύμφωνα με το άρθρο 119 του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διάδικοι κατέθεσαν πρόσθετο υπόμνημα γραπτών παρατηρήσεων, η μεν προσφεύγουσα στις 2 Δεκεμβρίου 1999, η δε καθής στις 10 Φεβρουαρίου 2000.
- 27 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 16ης Νοεμβρίου 2000.

Αιτήματα των διαδίκων

- 28 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

29 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

- 30 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή είχε ρητώς ζητήσει να κηρυχθεί η προσφυγή απαράδεκτη για τον λόγο ότι εστρέφετο κατά πράξεως καθαρά επιβεβαιωτικής. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υποστήριζε ότι η προσβαλλομένη απόφαση επιβεβαίωνε απλώς το περιεχόμενο προηγουμένης αποφάσεως η οποία περιλαμβανόταν στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 και κατέστη οριστική κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής.
- 31 Με την απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1997, IPK κατά Επιτροπής (μνημονευθείσα ανωτέρω στη σκέψη 20, σκέψεις 24 έως 27), το Πρωτοδικείο απέρριψε το επιχείρημα αυτό και κήρυξε την προσφυγή παραδεκτή.
- 32 Λαμβανομένου υπόψη ότι τα σημεία της αποφάσεως της 15ης Οκτωβρίου 1997, IPK κατά Επιτροπής (που μνημονεύθηκε ανωτέρω στη σκέψη 20), τα οποία αναφέρονται στο παραδεκτό της προσφυγής, δεν αμφισβητήθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως της 5ης Οκτωβρίου 1999, IPK κατά Επιτροπής (που μνημονεύθηκε ανωτέρω στη σκέψη 23), πρέπει να θεωρηθεί ότι το παραδεκτό της προσφυγής δεν τίθεται πλέον υπό αμφισβήτηση από την Επιτροπή, όπως αυτή αναγνώρισε άλλωστε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Επί της ουσίας

- 33 Η προσφεύγουσα επικαλείται δύο λόγους προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος λόγος αντλείται από την παραβίαση πολλών γενικών αρχών του δικαίου. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 253 ΕΚ).

Ως προς το αντικείμενο της διαφοράς

- 34 Στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, το Πρωτοδικείο καλείται να αποφανθεί επί της νομιμότητας της απόφασης της Επιτροπής περί απορρίψεως της καταβολής της δεύτερης δόσεως της επιδοτήσεως που χορηγήθηκε στην προσφεύγουσα για την πραγματοποίηση του σχεδίου Ecodata. Οι λόγοι της απορρίψεως αυτής περιλαμβάνονται στην προσβαλλομένη απόφαση και στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993, στο οποίο παραπέμπει η εν λόγω απόφαση.
- 35 Διαπιστώνεται ωστόσο ότι το έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 αποτελείται από δύο μέρη. Ένα πρώτο μέρος, ήτοι τα σημεία 1 έως 5 του εγγράφου, αφορά την άρνηση της Επιτροπής να καταβάλει τη δεύτερη δόση της επιδοτήσεως και περιλαμβάνει συνεπώς την αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης. Το δεύτερο μέρος, ήτοι τα σημεία 6 έως 12 του εγγράφου, αφορά την ενδεχόμενη επιστροφή του ήδη καταβληθέντος 60 % της επιδοτήσεως. Μέχρι σήμερα όμως, η Επιτροπή δεν έχει ακόμη λάβει απόφαση επί της επιστροφής αυτής.
- 36 Κατά συνέπεια, όπως η Επιτροπή αναγνώρισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα σημεία 6 έως 12 του εγγράφου της 30ής Νοεμβρίου 1993 δεν αποτελούν μέρος της αιτιολογίας της προσβαλλομένης απόφασης. Έγινε επίκληση των σημείων αυτών μόνο στο πλαίσιο ενδεχόμενης μελλοντικής απόφασης της Επιτροπής να απαιτήσει την επιστροφή της ήδη καταβληθείσας δόσεως της επιδοτήσεως. Η επιχειρηματολογία την οποία ανέπτυξε στην προσφυγή της η προσφεύγουσα σχετικά με τα σημεία 6 έως 12 του εγγράφου της 30ής Νοεμβρίου 1993 πρέπει συνεπώς να θεωρηθεί απαράδεκτη.

Ως προς την παραβίαση πολλών γενικών αρχών του δικαίου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 37 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η άρνηση της Επιτροπής να καταβάλει τη δεύτερη δόση της χρηματοδοτικής συνδρομής συνιστά παραβίαση της αρχής *patere legem quam ipse fecisti*, της αρχής κατά την οποία η διοίκηση δεσμεύεται από τις αποφάσεις της (*Selbstbindung*) και των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της καλής πίστεως. Με την προβολή της παραβιάσεως των αρχών αυτών, η προσφεύγουσα προσάπτει στην πραγματικότητα στην Επιτροπή ότι δεν τήρησε τις περιλαμβανόμενες στην απόφαση της 4ης Αυγούστου 1992 υποχρεώσεις της να χορηγήσει χρηματοδοτική συνδρομή υπέρ του σχεδίου *Ecodata* και, επομένως, ότι παραβίασε την αρχή κατά την οποία οι υποχρεώσεις πρέπει να εκπληρώνονται καλοπίστως.
- 38 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ως ημερομηνία περατώσεως του σχεδίου είχε οριστεί η 15η Ιανουαρίου 1994. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι κατά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 1993 η Επιτροπή δήλωσε ότι ήταν σύμφωνη να περιοριστεί το σχέδιο *Ecodata* σε τέσσερις χώρες. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει επίσης ότι η ανάμιξη υπαλλήλων της Επιτροπής προκάλεσε καθυστέρηση κατά την εκτέλεση του σχεδίου. Τέλος, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή διαθέτει περιορισμένες εξουσίες για τον έλεγχο της εργασίας της προσφεύγουσας. Δεν δικαιούται επομένως να αρνηθεί την καταβολή της δεύτερης δόσεως για τον λόγο ότι δεν είναι ικανοποιημένη από την ποιότητα του έργου που έχει επιτελεστεί.
- 39 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι οι γενικές αρχές τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα δεν είναι λυσιτελείς. Πρέπει εν προκειμένω να εξετασθεί αν η προσφεύγουσα δικαιούται την επιδότηση βάσει των προϋποθέσεων της ίδιας της επιδοτήσεως και όχι βάσει των αρχών τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το σχέδιο *Ecodata* δεν εκτελέστηκε προσηκόντως από την προσφεύγουσα, σύμφωνα με την προσφορά της τελευταίας, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην απόφαση περί χορηγήσεως της επιδοτήσεως και εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

- 40 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η χορήγηση της κοινοτικής συνδρομής εξαρτάται από την τήρηση των προϋποθέσεων οι οποίες μνημονεύονται στην απόφαση περί χορηγήσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 1996, T-551/93, T-231/94 έως T-234/94, *Industrias Pesqueras Campos* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-247, σκέψη 160). Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί άλλωστε ότι η Επιτροπή, πριν καταβάλει το υπόλοιπο εγκριθείσας επιδοτήσεως, δικαιούται να εξετάσει αν οι προϋποθέσεις αυτές τηρήθηκαν.
- 41 Ανεξάρτητα του αν η Επιτροπή δικαιούται να προβεί σε ποιοτική αξιολόγηση του επιτελεσθέντος έργου, πράγμα που αμφισβητεί η προσφεύγουσα, πρέπει να εξετασθεί αν αυτή περάτωσε πράγματι την τράπεζα δεδομένων την οποία είχε περιγράψει στην πρότασή της 22ας Απριλίου 1992 εντός της προθεσμίας που έτασσε η απόφαση περί χορηγήσεως της επιδοτήσεως.

Ως προς την προβλεπόμενη για την περάτωση του σχεδίου Ecodata τελική ημερομηνία

- 42 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι η πρόσκληση της Επιτροπής προς υποβολή προτάσεων περιλάμβανε τη μεία ότι τα επιλεγόμενα σχέδια έπρεπε να περατωθούν εντός προθεσμίας ενός έτους μετά την υπογραφή της συμβάσεως. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προθεσμία αυτή δεν ήταν πάντως επιτακτική. Επιπλέον, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι η δήλωση επέβαλλε στην προσφεύγουσα την υποχρέωση να περατώσει το σχέδιο στις 31 Οκτωβρίου 1993. Η δήλωση απαιτούσε μόνο να έχει υποβληθεί η έκθεση περί της χρήσεως των κεφαλαίων το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου 1993.
- 43 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ακόμη ότι η Επιτροπή, στο έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, είχε η ίδια καθορίσει μονομερώς την 15η Οκτωβρίου 1992 ως ημερομηνία ενάρξεως της πραγματοποιήσεως του σχεδίου πράγμα το οποίο, λαμβανομένης υπόψη της προβλεπόμενης στην πρόταση διάρκειας 15 μηνών, είχε ως συνέπεια ότι η τελική ημερομηνία για την περάτωση των εργασιών ήταν η 15η Ιανουαρίου 1994.

- 44 Κατά την άποψη της Επιτροπής, ως τελική ημερομηνία για την περάτωση του σχεδίου Ecodata είχε καθορισθεί ευθύς εξαρχής η 31η Οκτωβρίου 1993.
- 45 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η συνημμένη στην απόφαση περί χορηγίσεως της επιδοτήσεως δήλωση προβλέπει ακριβή τελική ημερομηνία όσον αφορά την περάτωση του σχεδίου Ecodata. Συγκεκριμένα, στη δήλωση, η προσφεύγουσα «αναλαμβάνει την υποχρέωση να διαβιβάσει [την τελική έκθεση] στην Επιτροπή εντός τριών μηνών από της περατώσεως της ή των ενεργειών και [...] το αργότερο στις 31/10/1993».
- 46 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι η ημερομηνία της 31ης Οκτωβρίου 1993 αφορά μόνον την υποβολή της τελικής εκθέσεως.
- 47 Συγκεκριμένα, από τη διατύπωση της δηλώσεως προκύπτει σαφώς ότι η τελική έκθεση έπρεπε να υποβληθεί μετά την περάτωση της «ενέργειας». Εφόσον ως απώτατη ημερομηνία για την υποβολή της τελικής εκθέσεως ορίστηκε η 31η Οκτωβρίου 1993, από αυτό προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, το σχέδιο Ecodata έπρεπε εν πάση περιπτώσει να είχε περατωθεί.
- 48 Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της ημερομηνίας της 31ης Οκτωβρίου 1993 επισημαίνεται στο σημείο 7 της δηλώσεως, κατά το οποίο η προσφεύγουσα «δέχεται να παραιτηθεί από την καταβολή του ενδεχόμενου υπολοίπου της συνδρομής αν οι προθεσμίες [που μνημονεύονται στη δήλωση] δεν τηρηθούν». Στο σημείο 5 της δηλώσεως, ως λόγος της απαιτήσεως αυτής αναφέρεται το εξής: «συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους κανόνες επί του προϋπολογισμού, οι πιστώσεις οι οποίες δεσμεύονται για την ενέργεια αυτή είναι περιορισμένης διάρκειας».
- 49 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αντλήσει επιχείρημα από τη διάρκεια δεκαπέντε μηνών η οποία προβλέπεται στην πρόταση της 22ας Απριλίου 1992 ως προς την εκτέλεση του σχεδίου Ecodata για να αμφισβητήσει ότι η 31η Οκτωβρίου 1993 αποτελούσε την τελική ημερομηνία για την περάτωση του σχεδίου. Συγκεκριμένα,

λαμβανομένου υπόψη ότι η ημερομηνία της απόφασης περί χορηγήσεως της επιδοτήσεως στην προσφεύγουσα ήταν η 4η Αυγούστου 1992, η απόφαση αυτή, καθορίζοντας ως τελική ημερομηνία την 31η Οκτωβρίου 1993, δεν είχε επίπτωση στο προβλεπόμενο από την προσφεύγουσα χρονοδιάγραμμα για την εκτέλεση του σχεδίου της.

- 50 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί επίσης να ισχυρισθεί ότι η Επιτροπή, καθορίζοντας στο έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992 ως ημερομηνία ενάρξεως της πραγματοποιήσεως του σχεδίου τη 15η Οκτωβρίου 1992, όρισε ως τελική ημερομηνία για την εκτέλεσή του την 15η Ιανουαρίου 1994.
- 51 Συναφώς επισημαίνεται ότι στο εν λόγω έγγραφο, το οποίο αποτελεί στερεότυπο έγγραφο αποσπελλόμενο σε όλους τους συντονιστές επιλεγμένων σχεδίων στο πλαίσιο της προσκλήσεως προς υποβολή προτάσεων του Φεβρουαρίου 1992, διευκρινίζεται υπό τον τίτλο «Monitoring» ότι, «προς τον σκοπό αυτό, όλα τα σχέδια θεωρείται ότι αρχίζουν στις 15 Οκτωβρίου».
- 52 Όπως όμως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας Mischo στις προτάσεις του επί της υποθέσεως ΙΡΚ κατά Επιτροπής (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999 μνημονεύμενη ανωτέρω στη σκέψη 23, Συλλογή 1999, σ. I-6797, σημείο 52), η Επιτροπή αναφέρεται στην ημερομηνία της 15ης Οκτωβρίου 1992 στο έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992 μόνον ενόψει του ελέγχου της εξελίξεως των εργασιών («monitoring»). Πρέπει συναφώς να υπομνησθεί ότι η δήλωση επέβαλλε στους υπευθύνους των επιλεγέντων σχεδίων να υποβάλουν έκθεση επί της προόδου των σχεδίων αυτών εντός τριών μηνών από της ενάρξεώς τους. Θεωρώντας, στο έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992, ότι οι εργασίες είχαν αρχίσει στις 15 Οκτωβρίου 1992, η Επιτροπή θέλησε να καθορίσει την ημερομηνία υποβολής των διαφόρων εκθέσεων (βλ. ανωτέρω σκέψη 7). Το έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 1992 προβλέπει επομένως ότι οι εκθέσεις αυτές έπρεπε να διαβιβασθούν, η πρώτη στις 15 Ιανουαρίου 1993, η δεύτερη στις 15 Απριλίου 1993 και η τρίτη στις 15 Ιουλίου 1993. Τέλος, στο ίδιο έγγραφο επιβεβαιώνεται χωρίς αμφιβολία ότι η «τελική έκθεση έπρεπε να υποβληθεί στη ΓΔ XXIII το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου 1993».
- 53 Η προσφεύγουσα προβάλλει επίσης ότι, στις 4 Αυγούστου 1993, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στην οποία συμμετέσχαν η ίδια, ο κ. Jordan και ο κ. Dickinson, υπάλληλος στη ΓΔ XXIII, κατά τη διάρκεια της οποίας η προσφεύγουσα πρότεινε να ορισθεί ως

τελική ημερομηνία για την περάτωση του σχεδίου το τέλος Μαΐου 1994. Η προσφεύγουσα αναφέρεται στο σημείωμα του κ. Jordan προς τον κ. Schulte-Braucks, της 25ης Φεβρουαρίου 1993, και στο σημείωμα του κ. Τζοάνου προς τον κ. von Moltke, της 12ης Μαρτίου 1993, για να αποδείξει ότι ουδείς νομικός ή πραγματικός λόγος υπήρχε ώστε να απορρίψει η Επιτροπή το αίτημά της να καθορισθεί ως χρόνος περατώσεως του σχεδίου η άνοιξη του 1994.

- 54 Αυτή η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας δεν είναι πάντως ικανή να αποδείξει ότι ως τελική ημερομηνία για την εκτέλεση του σχεδίου δεν είχε οριστεί η 31η Οκτωβρίου 1993. Η επιχειρηματολογία κατατείνει μάλλον στο να αποδειχθεί ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε ευλόγως να αρνηθεί παράταση της προθεσμίας. Τέλος, διαπιστώνεται ότι το σημείωμα του κ. Jordan προς τον κ. Schulte-Braucks της 25ης Φεβρουαρίου 1993 επιβεβαιώνει ρητώς μία ακόμη φορά τον καθορισμό «της 31ης Οκτωβρίου ως τελικής ημερομηνίας για την εκτέλεση της συμβάσεως».
- 55 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση της 4ης Αυγούστου 1992 περί χορηγίας της επιδοτήσεως και η συνημμένη δήλωση επέβαλλαν στην προσφεύγουσα να περατώσει το σχέδιο Ecodata το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου 1993. Στη σελίδα 89 της τελικής εκθέσεώς της, η προσφεύγουσα αναγνωρίζει άλλωστε ότι «η τελική ημερομηνία για την περάτωση του σχεδίου ήταν η 31η Οκτωβρίου 1993».

Ως προς την κατάσταση του σχεδίου Ecodata στις 31 Οκτωβρίου 1993

- 56 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι επικρίσεις της Επιτροπής σχετικά με την πλημμελή εκτέλεση του σχεδίου Ecodata αφορούν τις δύο τελευταίες φάσεις του σχεδίου, οι οποίες αφορούν αντίστοιχα την αξιολόγηση του συστήματος και την επέκτασή του στο σύνολο των δώδεκα τότε κρατών μελών. Αναφερόμενη στην τελική έκθεση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διενεργηθείσα αξιολόγηση του συστήματος ανταποκρίνεται κατ' ουσίαν σε ό,τι είχε προβλεφθεί στην πρότασή της. Όσον αφορά την παράλειψη της επεκτάσεως του συστήματος, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το Ecodata αποτελεί πιλοτικό σχέδιο. Υποστηρίζει ότι το Ecodata λειτουργούσε ήδη στο διεθνές δίκτυο κατά την παρουσίασή του τον Νοέμβριο του 1993 και ότι ήταν συνδεδεμένο με όλα τα κράτη μέλη καθώς και με τρίτες χώρες. Πάντως, η επέκταση της τράπεζας δεδομένων του Ecodata στο σύνολο των κρατών μελών θα στοιχίζε

περίπου 8 εκατομμύρια ECU και δεν θα ήταν δυνατή στο πλαίσιο του πιλοτικού σχεδίου.

57 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, στην πρόταση της προσφεύγουσας, προβλεπόταν ότι το σχέδιο Ecodata θα περιελάμβανε τις επτά ακόλουθες φάσεις:

«1. Ανάλυση των αναγκών και προσδιορισμός των δεδομένων

2. Σχεδιασμός της βάσης δεδομένων

3. Τεχνικά χαρακτηριστικά του δικτύου

4. Ανάπτυξη του λογισμικού εφαρμογής

5. Πιλοτική φάση

6. Αξιολόγηση του συστήματος

7. Επέκταση του συστήματος».

- 58 Σύμφωνα με την πρόταση της προσφεύγουσας, η πιλοτική φάση συνίστατο στην εφαρμογή τράπεζας δεδομένων σχετικά με τα τέσσερα κράτη μέλη των τεσσάρων επιχειρήσεων που συμμετείχαν στο σχέδιο, ήτοι τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα. Το σύστημα που τέθηκε σε εφαρμογή κατά τον τρόπο αυτό έπρεπε να αξιολογηθεί κατά τη φάση 6. Όσον αφορά τη φάση 7, διευκρινιζόταν ότι είχε ως αντικείμενο την επέκταση της τράπεζας δεδομένων στα λοιπά κράτη μέλη.
- 59 Στο χρονοδιάγραμμα της προτάσεως της προσφεύγουσας, προβλέπονταν τέσσερις μήνες (από τον ένατο έως τον δωδέκατο μήνα) για τη φάση 5, δύο μήνες για τη φάση 6 (ο δωδέκατος και ο δέκατος τρίτος μήνας) και τρεις μήνες για τη φάση 7 (από τον δέκατο τρίτο έως τον δέκατο πέμπτο μήνα).
- 60 Στο σημείο 1 του εγγράφου της 30ής Νοεμβρίου 1993, η Επιτροπή επέκρινε ως εξής τη μη εκτέλεση των φάσεων 6 και 7 του σχεδίου: «Το σχέδιο απέχει πολύ από του να έχει ολοκληρωθεί. Πράγματι, η αρχική πρόταση προέβλεπε ότι η πέμπτη φάση του σχεδίου θα ήταν πιλοτική φάση. Οι φάσεις 6 και 7 θα έπρεπε να έχουν αντιστοίχως ως αντικείμενο την αξιολόγηση του συστήματος και την επέκτασή του (στα δώδεκα κράτη μέλη) και από το παρατιθέμενο στη σελίδα 17 της προτάσεως χρονοδιάγραμμα καθίσταται σαφές ότι οι φάσεις αυτές έπρεπε να ολοκληρωθούν ως τμήμα του σχεδίου που συγχρηματοδοτείται από την Επιτροπή.» Η Επιτροπή θεωρεί επομένως ότι «το σχέδιο δεν προχώρησε ποτέ πέρα από την προκαταρκτική φάση (φάση αριθμός 5)» (υπόμνημα αντικρούσεως, παράγραφος 90). Προσθέτει: «Κυρίως η φάση αριθμός 7 (“System Expansion”), η οποία ήταν καθοριστική για την Επιτροπή, ουδέποτε ολοκληρώθηκε.» (Υπόμνημα αντικρούσεως, παράγραφος 90).
- 61 Η Επιτροπή θεωρεί συνεπώς ότι, στις 31 Οκτωβρίου 1993, το σχέδιο βρισκόταν στη φάση 5 ή πιλοτική φάση.
- 62 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η αξιολόγηση του συστήματος (φάση 6) πραγματοποιήθηκε, αναγνωρίζει δε ότι η επέκταση του συστήματος στο σύνολο των κρατών μελών δεν πραγματοποιήθηκε.

63 Δεν αμφισβητείται επομένως μεταξύ των διαδίδων ότι το σχέδιο Ecodata, στις 31 Οκτωβρίου 1993, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις της προτάσεως της προσφεύγουσας, τουλάχιστον όσον αφορά τη φάση 7.

Ως προς τη δικαιολογία που προβάλλει η προσφεύγουσα για την υπέρβαση της τελικής ημερομηνίας της 31ης Οκτωβρίου 1993

64 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η Επιτροπή είναι η ίδια υπεύθυνη της καθυστέρησης την οποία επικαλείται στην προσβαλλομένη απόφαση για να δικαιολογήσει την άρνηση της καταβολής της δεύτερης δόσεως της επιδοτήσεως. Συναφώς, αναφέρεται κατ' αρχάς στην καθυστερημένη καταβολή της πρώτης δόσεως της επιδοτήσεως τον Ιανουάριο του 1993 και υπογραμμίζει ότι περισσότεροι από τρεις μήνες παρήλθαν μεταξύ της υποσχεθείσας ημερομηνίας καταβολής και της πραγματικής καταβολής. Παρατηρεί κατόπιν ότι ο κ. Τζοάνος την προσκάλεσε στις 24 Νοεμβρίου 1992 σε συνάντηση ενόψει της αναθέσεως του μεγαλύτερου τμήματος του έργου και της καταβολής του μεγαλύτερου μέρους του κεφαλαίου στην 01-Πληροφορική, εταιρία την οποία έλεγχε. Επιπλέον, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι ο κ. Τζοάνος και ο κ. Jordan της άσκησαν πιέσεις κατόπιν ρητής εντολής του προϊσταμένου τους γενικού διευθυντή κ. von Moltke για να συμμετάσχει στο σχέδιο η εταιρία Studienkreis. Η προσφεύγουσα αναφέρεται συναφώς σε έγγραφα της Studienkreis προς τον κ. von Moltke της 14ης Ιουλίου 1992 και της 16ης Φεβρουαρίου 1993, σε σημειώματα του κ. Τζοάνου προς τον κ. von Moltke της 17ης Φεβρουαρίου και της 12ης Μαρτίου 1993, καθώς και σε σημείωμα του κ. Jordan προς τον κ. Schulte-Braucks της 25ης Φεβρουαρίου 1993. Η προσφεύγουσα επικαλείται επίσης τις πιέσεις που άσκησε ο Γερμανός βουλευτής κ. Olderog (βλ. έγγραφο του κ. Olderog προς τον κ. von Moltke της 5ης Μαρτίου 1993) για να παραχωρηθεί στη Studienkreis κεντρική θέση στο σχέδιο Ecodata ώστε να αποφευχθεί η πτώχευση της επιχειρήσεως αυτής.

65 Η Επιτροπή επισημαίνει κατ' αρχάς ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε η ίδια με ποσοστό 47 % στη χρηματοδότηση του σχεδίου. Η καθυστερημένη καταβολή της πρώτης δόσεως της επιδοτήσεως δεν μπορούσε συνεπώς να την εμποδίσει να χρηματοδοτήσει τις αναγκαίες εργασίες μέχρι να λάβει τα κεφάλαια.

- 66 Όσον αφορά κατόπιν τη συνάντηση της 24ης Νοεμβρίου 1992, η Επιτροπή προβάλλει ότι η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στο σχέδιο έπρεπε να είχε ρυθμιστεί πριν από την υποβολή της προτάσεως της προσφεύγουσας στις 22 Απριλίου 1992. Η εν λόγω συνάντηση είχε σχέση με την ύπαρξη αθέμιτης συμπαιγνίας μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πληροφορικής την οποία έλεγχε και της προσφεύγουσας.
- 67 Τέλος, όσον αφορά τις προσπάθειες να συμπεριληφθεί η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ήδη κατά το θέρους του 1992 εξέτασε το αν και κατά πόσο η επιχείρηση αυτή θα μπορούσε να συμμετάσχει στο σχέδιο με σκοπό να διευκολυνθεί η εκτέλεσή του και να αποφευχθεί μη αναγκαία διπλή εργασία. Η Επιτροπή αναφέρεται συναφώς στο έγγραφο της 27ης Ιουλίου 1992 που απηύθυνε ο κ. Τζοάνος στον κ. Hamele της Studienkreis. Η Επιτροπή υποστηρίζει επιπλέον ότι από την αρχική έκθεση προκύπτει ότι από τον Σεπτέμβριο του 1992 η προσφεύγουσα άρχισε διαπραγματεύσεις με τη Studienkreis ώστε να επιτευχθεί συγχώνευση ή συνεργασία μεταξύ των σχεδίων Ecotrans και Ecodata. Ο κ. von Moltke ουδέποτε πάντως άσκησε πιέσεις στο πλαίσιο του σχεδίου Ecodata. Από το έγγραφο της 27ης Ιουλίου 1992 προκύπτει σαφώς, κατά την άποψη της Επιτροπής, ότι ο κ. von Moltke ήθελε να συμπεριληφθεί η Studienkreis στο σχέδιο μόνο για πρακτικούς λόγους. Επιπλέον, αν ο κ. von Moltke ήθελε να ευνοήσει τη Studienkreis, θα μπορούσε να μην επιλέξει το σχέδιο Ecodata ή να επιβάλει στην προσφεύγουσα τη συμμετοχή της επιχείρησής αυτής. Η Επιτροπή διευκρινίζει ακόμη ότι το από 27 Ιουλίου 1992 έγγραφό της είναι προγενέστερο της αποφάσεως της 4ης Αυγούστου 1992 περί χορηγήσεως συνδρομής 530 000 ECU υπέρ του σχεδίου Ecodata. Η Επιτροπή εφιστά επιπλέον την προσοχή του Πρωτοδικείου στο γεγονός ότι από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 1993 προκύπτει ότι ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας είχε δηλώσει ότι σ' αυτήν απέκειτο να αποφασίσει σχετικά με τη συμμετοχή άλλων συνεργατών στο σχέδιο («ήταν ευθύνη [της προσφεύγουσας] να συμπεριλάβει άλλους συνεργάτες»), γνώμη την οποία συμμεριζόταν η Studienkreis. Αυτό αντικρούει επίσης, κατά την άποψη της Επιτροπής, το επιχείρημα της προσφεύγουσας κατά το οποίο η Επιτροπή της είχε ασκήσει πιέσεις.
- 68 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η προσφεύγουσα προσδιόρισε τρεις ενέργειες της Επιτροπής οι οποίες, κατά την άποψή της, καθυστέρησαν την εκτέλεση του σχεδίου Ecodata, ήτοι την καθυστερημένη καταβολή της πρώτης δόσεως της επιδοτήσεως, τη συνάντηση της 24ης Νοεμβρίου 1992 που οργάνωσε ο κ. Τζοάνος και τις προσπάθειες της Επιτροπής να συμπεριλάβει τη Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου.

- 69 Όσον αφορά την τελευταία αυτή ανάμειξη, διαπιστώνεται ότι η πρόταση της 22ας Απριλίου 1992, την οποία δέχθηκε η Επιτροπή, δεν μνημόνευε τη Studienkreis μεταξύ των συνεργατών της προσφεύγουσας. Οι μόνες προβλεπόμενες στην πρόταση επιχειρήσεις ήταν η προσφεύγουσα, η Innovence, η Tourconsult και η 01-Πληροφορική. Αν η Επιτροπή θεωρούσε ότι η συμμετοχή της Studienkreis ήταν ουσιώδης ή ευκαία για την ορθή εκτέλεση του σχεδίου Ecodata θα μπορούσε, στην απόφασή της περί χορηγήσεως της επιδοτήσεως της 4ης Αυγούστου 1992, να επιβάλει σχετική προϋπόθεση. Πρέπει να υπογραμμισθεί συναφώς ότι το σχέδιο οικολογικού τουρισμού Ecotrans της Studienkreis ήταν γνωστό στην Επιτροπή κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί επιδοτήσεως του σχεδίου Ecodata. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή είχε ήδη επιδοτήσει το 1991 το σχέδιο Ecotrans. Επιπλέον, κατά τα λεγόμενα της ίδιας της Επιτροπής, ήδη πριν από τη χορήγηση της επιδοτήσεως στην προσφεύγουσα, ο κ. von Moltke είχε δώσει εντολή στον κ. Τζοάνο να προσπαθήσει να συμπεριλάβουν το Ecotrans στο σχέδιο ώστε να μπορέσουν να επωφεληθούν από την κτηθείσα πείρα. Έτσι, με έγγραφο της 27ης Ιουλίου 1992, ο κ. Τζοάνος ενημέρωσε τον κ. Hamel της Studienkreis ότι είχε ζητήσει από «[την προσφεύγουσα] να έλθει σε επικοινωνία [με τη Studienkreis] για να εξετάσει τις δυνατότητες συνεργασίας».
- 70 Διαπιστώνεται κατόπιν ότι η Επιτροπή, αν και δέχθηκε, με την απόφαση της 4ης Αυγούστου 1992, την πρόταση της προσφεύγουσας χωρίς την προϋπόθεση ενδεχόμενης συμμετοχής της Studienkreis στην πραγματοποίηση του σχεδίου Ecodata, προσπάθησε μετά τη λήψη της αποφάσεως αυτής να επιβάλει στην προσφεύγουσα τέτοια συμμετοχή.
- 71 Από την αρχική έκθεση προκύπτουν τα κατωτέρω:

«[Η προσφεύγουσα] διεξήγαγε εντατικές συζητήσεις σχετικά με συνεργασία με τη “Studienkreis für Tourismus (StfT)” Starnberg/Γερμανία, κατόπιν υποδείξεως της ΓΔ XXIII. [...] Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν στα τέλη του Σεπτεμβρίου 1992 με άτυπες, αρχικά, επαφές. Εντατικοποιήθηκαν στις αρχές Ιανουαρίου 1993 [...]» (σελίδα 12, σημείο 4.6 η υπογράμμιση είναι του Πρωτοδικείου.)

- 72 Ομοίως, κατά τη συνεδρίαση της 19ης Φεβρουαρίου 1993, στην οποία συμμετέσχαν εκπρόσωποι της Επιτροπής, της προσφεύγουσας, των συνεργατών της στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata και της Studienkreis, ο κ. Jordan δήλωσε, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίασεως: «*Ηταν επιθυμία της Επιτροπής να συμμετάσχει το Ecotrans [Studienkreis] λόγω της φύσεως της προγενέστερης εργασίας του*» (η υπογράμμιση είναι του Πρωτοδικείου). Κατόπιν της συναντήσεως αυτής, η Studienkreis υπέβαλε ρητώς πρόταση συνεργασίας στις 3 Μαρτίου 1993, η οποία επιβεβαιώνει ότι: «*η ΕΚ επιθυμεί να συμπεριλάβει το Ecotrans, το συντονισμό του οποίου έχει η [Studienkreis], στο σχέδιο Ecodata.*» (Η υπογράμμιση είναι του Πρωτοδικείου.)
- 73 Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η επιθυμία της Επιτροπής να συμπεριληφθεί η Studienkreis στο σχέδιο Ecodata είχε δεσμευτικό χαρακτήρα για την προσφεύγουσα. Έτσι, στο σημείωμά του προς τον κ. Schulte-Braucks της 25ης Φεβρουαρίου 1993, ο κ. Jordan αναφέρει:

«*Επιβάλαμε [στην προσφεύγουσα] την υποχρέωση να συμβουλευθεί και να συμπεριλάβει το Ecotrans στο σχέδιο.*»

- 74 Από τη δικογραφία προκύπτει επιπλέον ότι η προσφεύγουσα όφειλε να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων με τη Studienkreis. Έτσι, στα πρακτικά της συνεδρίασεως της 19ης Φεβρουαρίου 1993, αναφέρονται τα εξής:

«*Εκπρόσωποι [της προσφεύγουσας], οι τρεις συνεργάτες και η Ecotrans [Studienkreis] θα συναντηθούν στη Ρώμη το Σάββατο 13 Μαρτίου, για να συμφωνήσουν [...] επί σχεδίου εκτελέσεως στο οποίο θα συμμετάσχουν οι πέντε οργανώσεις. [Η προσφεύγουσα] θα αναφέρει το αποτέλεσμα της συνεδρίασεως αυτής στην Επιτροπή, τη Δευτέρα 15 Μαρτίου.*»

- 75 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, ήδη από το θέρους του 1992 έως τις 15 Μαρτίου 1993 τουλάχιστον, η Επιτροπή ασκούσε πίεση επί της προσφεύγουσας για να συμπεριληφθεί η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata.
- 76 Πρέπει ακόμη να εξετασθεί αν, με τις παρατηρήσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2000 επί της αποφάσεως της 5ης Οκτωβρίου 1999, ΙΡΚ κατά Επιτροπής (η οποία μνημονεύθηκε ανωτέρω στη σκέψη 23), η Επιτροπή προσκόμισε την απόδειξη, κατά την απαίτηση του Δικαστηρίου, ότι, παρά την ανάμιξη που αποσκοπούσε στο να συμπεριληφθεί η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata, «η προσφεύγουσα εξακολούθουσε να είναι σε θέση [...] να εκτελέσει ικανοποιητικώς το σχέδιο» (σκέψη 16 της αποφάσεως).
- 77 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, με τις παρατηρήσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2000, η Επιτροπή προβαίνει στις ακόλουθες διευκρινίσεις: «Σκοπός της Επιτροπής, με την πρόταση της συμμετοχής της [Studienkreis] στο σχέδιο, ήταν διασώσει ένα σχέδιο ευρισκόμενο προφανώς σε στασιμότητα με τη συμμετοχή ενός συνεργάτη αναμφισβήτητα ικανού και έμπειρου. Το Φεβρουάριο του 1993, ήτοι δέκα μήνες μετά την υποβολή [της προτάσεως] (της 22ας Απριλίου 1992) και οκτώ μόνον μήνες πριν από το τέλος του σχεδίου, η Επιτροπή είχε το δικαίωμα, λαμβανομένων υπόψη των προδήλων δυσχερειών της προσφεύγουσας, να αναζητήσει τα μέσα διαχειρίσεως του σχεδίου κατά τρόπο ικανοποιητικό, προς το συμφέρον του ίδιου του σχεδίου (βλ. άρθρο 2 του δημοσιονομικού κανονισμού). Αν η προσφεύγουσα είχε προβεί ευθύς εξαρχής σε πραγματική συνεργασία με τους συμμετέχοντες στο σχέδιο και είχε φέρει σε γνώση της Επιτροπής τις πρακτικές δωροληψίας του κ. Τζοάνου, όπως ένας συνετός οικογενειάρχης θα είχε εξαρχής τη δυνατότητα να το πράξει και όπως η προσφεύγουσα όφειλε να το πράξει, δεν θα υπήρχε ανάμιξη της Επιτροπής και δεν θα ήταν αναγκαίο να προταθεί η συμμετοχή της [Studienkreis]» (παράγραφος 29 των παρατηρήσεων). Η Επιτροπή υποστηρίζει συνεπώς ότι πρότεινε τη συμμετοχή της Studienkreis από τον Φεβρουάριο του 1993 διότι είχε διαπιστώσει τότε ότι το σχέδιο Ecodata δεν προχωρούσε.
- 78 Αν αποδεικνυόταν ότι οι παρεμβάσεις της Επιτροπής για να συμπεριληφθεί η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata είχαν διενεργηθεί για πρώτη φορά

τον Φεβρουάριο του 1993 με σκοπό τη διάσωση του σχεδίου η εκτέλεση του οποίου, κατά το χρονικό εκείνο σημείο, δεν είχε ακόμη αρχίσει, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω ανάμιξη δεν εμπόδιζε την προσφεύγουσα να εκτελέσει το εν λόγω σχέδιο κατά τρόπο ικανοποιητικό, αλλά σκοπούσε αντιθέτως στο να της επιτρέψει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας και υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

79 Ωστόσο, οι ισχυρισμοί της Επιτροπής που εκτίθενται ανωτέρω στη σκέψη 77 αντικρούονται όχι μόνον από τους ίδιους τους ισχυρισμούς της που περιλαμβάνονται στο υπόμνημα αντικρούσεως και στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, αλλά επίσης από το έγγραφο του κ. Τζοάνου προς τον κ. Hamele, της 27ης Ιουλίου 1992, και από την αρχική έκθεση, που αποδεικνύουν ότι οι ενέργειες της Επιτροπής έναντι της προσφεύγουσας για να συμπεριληφθεί η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata άρχισαν ήδη από το θέρους του 1992. Επιπλέον, από την αρχική έκθεση, από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 1993, από το σημείωμα του κ. Jordan προς τον κ. Schulte-Braucks της 25ης Φεβρουαρίου 1993 και από τα σημειώματα του κ. Τζοάνου προς τον κ. von Moltke της 17ης Φεβρουαρίου και της 12ης Μαρτίου 1993 προκύπτει ότι η Επιτροπή διατήρησε την πίεση αυτή μέχρι τα μέσα Μαρτίου του 1993 (βλ. ανωτέρω σκέψεις 69 έως 75).

80 Η Επιτροπή ισχυρίζεται κατόπιν ότι η αποτυχία του σχεδίου δεν οφείλεται στην ανάμιξη της, αλλά στην ανικανότητα της προσφεύγουσας. Παρατηρεί συναφώς ότι η κατανομή των αρμοδιοτήτων και των κεφαλαίων μεταξύ της προσφεύγουσας και των συνεργατών της έπρεπε να είχε ρυθμιστεί πριν από την υποβολή της προτάσεώς της στις 22 Απριλίου 1992.

81 Το Πρωτοδικείο κρίνει, αφενός, ότι δεν είναι λογικό να προσάπτεται στην προσφεύγουσα και στους συνεργάτες της ότι δεν συνήψαν λεπτομερή συμφωνία σχετικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των κεφαλαίων σε χρονικό σημείο κατά το οποίο δεν γνώριζαν ακόμη αν το σχέδιό τους θα επιλεγόταν και, ενδεχομένως, τι επιδότηση θα τους εχορηγείτο. Επιπλέον, έστω και αν η προσφεύγουσα και οι συνεργάτες της είχαν συνάψει τέτοια συμφωνία πριν από την υποβολή της προτάσεως, η ανάμιξη της Επιτροπής η οποία σκοπούσε στη συμμετοχή της Studienkreis στο σχέδιο θα είχε κατ' ανάγκη οδηγήσει σε αμφισβήτηση της εν λόγω συμφωνίας εφόσον σε αυτή δεν θα μπορούσε να είχε προβλεφθεί η συμμετοχή της Studienkreis.

- 82 Αφετέρου, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα και οι συνεργάτες της κατόρθωσαν να συνάψουν συμφωνία σχετικά με την κατανομή των καθηκόντων και των κεφαλαίων στο πλαίσιο του σχεδίου Ecodata μόλις στις 29 Μαρτίου 1993 πρέπει να συσχετισθεί με την πίεση την οποία άσκησε η Επιτροπή επί της προσφεύγουσας τουλάχιστον μέχρι τις 15 Μαρτίου 1993 (βλ. ανωτέρω σκέψη 75) για να συμμετάσχει η Studienkreis στην εκτέλεση του σχεδίου. Συγκεκριμένα, η ανάμιξη της Επιτροπής η οποία, από το θέρους του 1992, σκοπούσε στο να συμμετάσχει μια μη προβλεπόμενη στην πρόταση της προσφεύγουσας επιχείρηση στην εκτέλεση του σχεδίου Ecodata, καθυστέρησε κατ' ανάγκη τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας και, κατά συνέπεια, την ίδια την εκτέλεση του σχεδίου.
- 83 Άλλωστε, κατά την περίοδο που προβλεπόταν για την εκτέλεση του σχεδίου Ecodata, η ίδια η Επιτροπή είχε συνείδηση του γεγονότος ότι η ανάμιξη της στη διαχείριση του σχεδίου είχε καθυστερήσει την εκτέλεσή του. Έτσι, στο σημείωμα της 25ης Φεβρουαρίου 1993 προς τον κ. Schulte-Braucks ο κ. Jordan διευκρινίζει:

«Το σχέδιο καθυστέρησε ουσιωδώς για διάφορους λόγους. [...] Η ΙΡΚ θα ισχυρίζεται πάντοτε ότι αυτό οφείλεται στο ότι της επιβάλαμε την υποχρέωση να συμβουλευθεί το Ecotrans και να το συμπεριλάβει στο πρόγραμμα, αν και η προϋπόθεση αυτή δεν προβλεπόταν ούτε στην αρχική πρόταση ούτε στη σύμβαση επιδοτήσεως. Είναι ακόμη πιθανό η άποψη αυτή να μην είναι πλήρως αδικαιολόγητη, αν και δεν είμαι βέβαιος ότι η ΙΡΚ θα είχε εν πάση περιπτώσει εργασθεί ταχύτερα. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι είχαμε καθυστέρηση πέντε μηνών επί συνόλου 14 μηνών περίπου. Υπό τις συνθήκες αυτές, πιστεύω ότι είναι εξαιρετικά απίθανο να μπορεί να τηρηθεί η προβλεπόμενη για την εκτέλεση της συμβάσεως ημερομηνία της 31ης Οκτωβρίου [...]».

- 84 Κατά την άποψη όμως της Επιτροπής (βλ. ανωτέρω σκέψη 61), το σχέδιο Ecodata βρισκόταν στην πιλοτική φάση του στις 31 Οκτωβρίου 1993, φάση η οποία, σύμφωνα με το συνημμένο στην πρόταση της προσφεύγουσας χρονοδιάγραμμα, έπρεπε να πραγματοποιηθεί από τον ένατο έως τον δωδέκατο μήνα της εκτελέσεως του σχεδίου, η προβλεπόμενη διάρκεια του οποίου ήταν δεκαπέντε μηνών (πρόταση της

προσφεύγουσας, σ. 17). Λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάμιξη της Επιτροπής καθυστέρησε την εκτέλεση του σχεδίου μέχρι τον Μάρτιο του 1993, τίποτε δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η μερική εκτέλεση του σχεδίου στις 31 Οκτωβρίου 1993 πρέπει να αποδοθεί επίσης σε υποτιθέμενη ανικανότητα της προσφεύγουσας.

- 85 Υπό τις συνθήκες αυτές, και ελλείψει άλλων επιχειρημάτων εκ μέρους της Επιτροπής, διαπιστώνεται ότι αυτή δεν απέδειξε ότι, παρά την ανάμιξή της, ιδίως εκείνη που σκοπούσε στο να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της Studienkreis στο σχέδιο Ecodata, «η προσφεύγουσα εξακολούθωσε να είναι σε θέση [...] να εκτελέσει ικανοποιητικώς το σχέδιο».
- 86 Επομένως, λαμβανομένου υπόψη ότι, αφενός, ήδη από το θέρους του 1992 έως τις 15 Μαρτίου 1993 τουλάχιστον, η Επιτροπή πίεζε την προσφεύγουσα για να συμμετάσχει η Studienkreis στο σχέδιο Ecodata — έστω και αν η πρόταση της προσφεύγουσας και η απόφαση περί χορηγήσεως της επιδοτήσεως δεν προβλέπουν τη συμμετοχή της επιχειρήσεως αυτής στο σχέδιο —, πράγμα που κατ' ανάγκη καθυστέρησε την εκτέλεση του σχεδίου, και ότι, αφετέρου, η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι παρά την ανάμιξη αυτή η προσφεύγουσα εξακολούθωσε να είναι σε θέση να εκτελέσει ικανοποιητικώς το σχέδιο, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της καλής πίστεως, αρνούμενη την καταβολή της δεύτερης δόσεως της επιδοτήσεως για τον λόγο ότι το σχέδιο δεν είχε εκτελεστεί στις 31 Οκτωβρίου 1993.
- 87 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί αν οι άλλες ενέργειες της Επιτροπής, ήτοι η καθυστερημένη καταβολή της πρώτης δόσεως της επιδοτήσεως και η οργανωθείσα από τον κ. Τζοάνο συνάντηση της 24ης Νοεμβρίου 1992, ήταν επίσης ικανές να καθυστερήσουν την εκτέλεση του σχεδίου Ecodata.
- 88 Πάντως, εφόσον, σχετικά με την τελευταία αυτή ανάμιξη, η Επιτροπή προσπαθεί να επισημάνει την ύπαρξη αθέμιτης συμπαγνίας μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πλη-

ροφορικής και της προσφεύγουσας (βλ. ανωτέρω σκέψη 66), το Πρωτοδικείο πρέπει να αποφανθεί ακόμη επί της εφαρμογής της αρχής *fraus omnia corrumpit* η οποία, κατά την άποψη της Επιτροπής, δικαιολογεί την απόρριψη της παρούσας προφυγής.

- 89 Η Επιτροπή διευκρινίζει συναφώς, στις παρατηρήσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2000, ότι η απόφαση της 4ης Αυγούστου 1992 να χορηγηθεί επιδότηση 530 000 ECU υπέρ του σχεδίου Ecodata υπήρξε το αποτέλεσμα συμπαιγνίας μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πληροφορικής και της προσφεύγουσας. Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, η Επιτροπή αναφέρεται στα πρακτικά των ανακρίσεων που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας την οποία διέταξε η βελγική δικαιοσύνη κατά του κ. Τζοάνου (παραρτήματα 1 έως 3 των παρατηρήσεων της Επιτροπής). Υπογραμμίζει ότι ο κ. Freitag, διαχειριστής και ιδιοκτήτης της προσφεύγουσας, δήλωσε ότι ο κ. Τζοάνος του ζήτησε να τον ονομάσει ετερόρρυθμο εταίρο της ETIC, μιας από τις εταιρίες του, αφήνοντας να εννοηθεί ότι η προσφεύγουσα θα συνήπτε ευχερέστερα συμβάσεις με την Επιτροπή στο μέλλον (παράρτημα 1 των παρατηρήσεων της Επιτροπής). Επιπλέον, ο κ. Τζοάνος φέρεται ως υποδείξας στον κ. Freitag ότι ένα σχέδιο στο οποίο ο τελευταίος είχε αναφερθεί κατά τη συνεδρίαση της ΓΔ XXIII στη Λισαβόνα τον Μάιο του 1992 «θα μπορούσε να προχωρήσει» αν του καταβαλλόταν προμήθεια 30 000 ECU (παράρτημα 1 των παρατηρήσεων της Επιτροπής). Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, η Επιτροπή επισημαίνει ακόμη ότι, από τον Ιούνιο του 1992, η Lex Group εκπροσωπούσε την ETIC στην Ελλάδα (φυλλάδιο αριθ. 1/92 της ETIC). Ο κ. Τζοάνος όμως ήταν ο ιδρυτής της Lex Group, τα δε καθήκοντα του υπευθύνου επαφών με τους πελάτες της εταιρίας αυτής είχαν ανατεθεί στην κ. Σαπουντζάκη, τότε μνηστή του, η οποία κατέστη σύζυγός του στη συνέχεια. Η 01-Πληροφορική διαδέχθηκε τη Lex Group ως εκπρόσωπος στην Ελλάδα της ETIC. Η Επιτροπή αναφέρεται επιπλέον στη δήλωση του κ. Franck, συνεργάτη της ETIC, η οποία αποδεικνύει σαφώς κατά την άποψή της τη συμπαιγνία μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πληροφορικής και της προσφεύγουσας (παράρτημα 2 των παρατηρήσεων της Επιτροπής). Είναι χαρακτηριστικό ότι η εταιρία Innovence, ο μόνος συνεργάτης της προσφεύγουσας στο πλαίσιο του σχεδίου που δεν είχε σχέσεις ούτε με τον κ. Τζοάνο ούτε με τον κ. Freitag, δεν προσκλήθηκε στη συνάντηση της 24ης Νοεμβρίου 1992 (βλ. ανωτέρω σκέψη 10), η οποία πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ETIC. Η Επιτροπή επισημαίνει ακόμη ότι ο κ. Τζοάνος είχε στη διάθεσή του τον αριθμό ιδιωτικού τηλεφώνου του κ. Freitag. Κατά την τηλεφωνική επικοινωνία που ο κ. von Moltke είχε με τον κ. Freitag στις 10 Μαρτίου 1993, ο τελευταίος κάλυψε τον κ. Τζοάνο και κατέστη κατά τον τρόπο αυτό συνενοχός του. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή αναφέρθηκε ακόμη στην απόφαση του *tribunal de grande instance de Paris* (δωδέκατο τμήμα) της 22ας Σεπτεμβρίου 2000, με

την οποία ο κ. Τζοάνος καταδικάστηκε σε ποινή φυλακίσεως τεσσάρων ετών για δωροληψία.

- 90 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ούτε στην προσβαλλομένη απόφαση ούτε στο έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993, στο οποίο παραπέμπει η προσβαλλομένη απόφαση, γίνεται μνεία της υπάρξεως συμπεριφοράς συνιστώσας συμπαιγνία μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πληροφορικής και της προσφεύγουσας, η οποία θα εμπόδιζε την καταβολή της δεύτερης δόσεως της επιδοτήσεως στην προσφεύγουσα. Η προσβαλλομένη απόφαση και το έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1993 ουδεμία ένδειξη περιλαμβάνουν επιπλέον περί του ότι η Επιτροπή θεωρούσε ότι η επιδότηση είχε χορηγηθεί κατά τρόπο αντικανονικό στην προσφεύγουσα. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσβαλλόμενη από την Επιτροπή εξήγηση σχετικά με την υποτιθέμενη ύπαρξη αθέμιτης συμπαιγνίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διευκρίνιση δοθείσα κατά τη διάρκεια της δίκης σχετικά με αιτιολογία περιλαμβανόμενη στην προσβαλλομένη απόφαση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 2861, σκέψη 22· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1996, T-16/91 RV, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1827, σκέψη 45, και της 25ης Μαΐου 2000, T-77/95 RV, Ufex κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2167, σκέψη 54).
- 91 Λαμβανομένου υπόψη ότι, κατά το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 230 ΕΚ), το Πρωτοδικείο πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως βάσει της περιλαμβανομένης στην πράξη αυτή αιτιολογίας, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής σχετικά με την αρχή *fraus omnia corrumpit* δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 92 Πρέπει να προστεθεί ότι, αν η Επιτροπή θεωρούσε, μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι μνημονευόμενες ανωτέρω στη σκέψη 89 ενδείξεις ήταν επαρκείς για να συναχθεί το συμπέρασμα της υπάρξεως αθέμιτης συμπαιγνίας μεταξύ του κ. Τζοάνου, της 01-Πληροφορικής και της προσφεύγουσας, η οποία καθιστούσε αντικανονική τη διαδικασία χορηγήσεως της επιδοτήσεως υπέρ του σχεδίου Ecodata, θα μπορούσε, αντί να προβάλει κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας μια αιτιολογία μη μνημονευόμενη στην εν λόγω απόφαση, να ανακαλέσει την απόφαση αυτή και να εκδώσει νέα περιλαμβανούσα όχι μόνον άρνηση καταβολής της δεύτερης δόσεως της επιδοτήσεως, αλλά επίσης εντολή επιστροφής της ήδη καταβληθείσας δόσεως.

- 93 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί ο άλλος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα.
- 94 Δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 233 ΕΚ), στην Επιτροπή απόκειται να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως. Συναφώς, θα πρέπει να λάβει υπόψη το σύνολο του σκεπτικού της αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 95 Η απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1997, ΙΡΚ κατά Επιτροπής (μνημονευθείσα ανωτέρω στη σκέψη 20), με την οποία καταδικάστηκε η προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, αναιρέθηκε από το Δικαστήριο καθόσον, αφενός, απέρριψε τα αιτήματα της προσφεύγουσας περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, καταδίκασε την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 96 Στην απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999, ΙΡΚ κατά Επιτροπής (μνημονευθείσα ανωτέρω στη σκέψη 23), το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε ως προς τα δικαστικά έξοδα. Απόκειται συνεπώς στο Πρωτοδικείο να αποφανθεί, με την παρούσα απόφαση, επί του συνόλου των εξόδων σχετικά με τις διάφορες διαδικασίες.
- 97 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εν προκειμένω, εφόσον η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στο σύνολο των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το αίτημα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Ακυρώνει την απόφαση της 3ης Αυγούστου 1994 με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να καταβάλει στην προσφεύγουσα το υπόλοιπο χρηματοδοτικής συνδρομής χορηγηθείσας στο πλαίσιο σχεδίου περί δημιουργίας τράπεζας δεδομένων για τον οικολογικό τουρισμό στην Ευρώπη.**
- 2) **Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και το σύνολο των εξόδων της προσφεύγουσας κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και του Δικαστηρίου.**

Azizi

Lenaerts

Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαρτίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Azizi